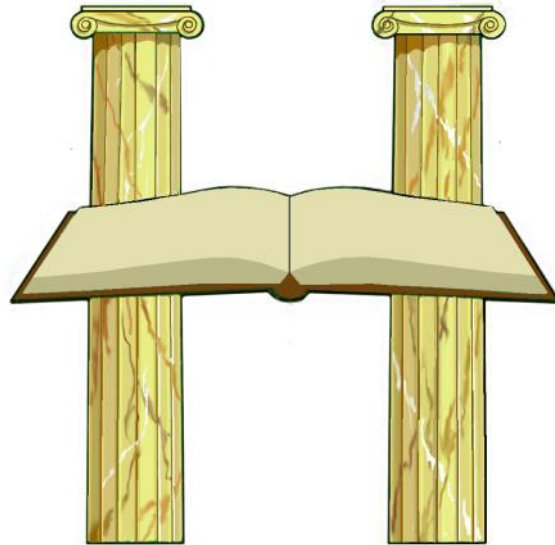
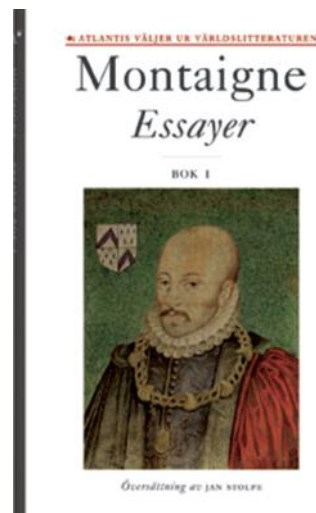

Programkatalog höstterminen 2019

HÄRNÖSANDS PENSIONÄRSUNIVERSITET

Föreläsningar om allt från svampar till essäistik!

www.harnosandspu.info

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	Medlemskap och anmälan till aktiviteter		3
	Månadsmöten		4
Nr 1	Föreläsning	Förstå Världen – Möt Radiokorrespondenterna	5
Nr 2	Föreläsning och exkursion	Vad hittar vi i svampskogen runt Härnösand?	6
Nr 3	Föreläsningsserie	Essäer och essäistik	7
Nr 4	Föreläsningsserie	Filmmusik från stumfilm till i dag	8
Nr 5	Föreläsning	Några glimtar från 1700-talets teater och opera	9
Nr 6	Föreläsningsserie	MUSIKLYSSNING Kammarmusik – från duo till nonett	10
Nr 7	Föreläsning	Den sprudlande Östersjön	11
Nr 8	Föreläsning	Borde vi tala mer om ”det allmänna bästa”?	12
Nr 9	Föreläsning	Klokskap och folklig läkekonst – skrock och fakta från förr	13
Nr 10	Föreläsning	Den populistiska vågen i Europa och USA	 14
Nr 11	Föreläsning	Den livsviktiga sömnen	15
Nr 12	Föreläsning	Hur kan ett framtida hållbart samhälle se ut?	16
Nr 13	Föreläsning	Ett surrogatbarn från Härnösand	 17
Nr 14	Föreläsningsserie	Tre decennier som formade välfärdslandet Sverige	18
Nr 15	Föreläsning	Hur står det till med demokratin i världen?	 19
Nr 16	Föreläsning	Forskning och framsteg i kampen mot antibiotikaresistens och cancer	 20
	HPU:s styrelse fram till årsmötet 2020		21
	Lathund för användning av medlemsregistret		22

MEDLEMSKAP OCH ANMÄLAN TILL AKTIVITETER

NYA MEDLEMMAR

Om du ännu ej är medlem kan du via hemsidan registrera dig för medlemskap. Sedan är det bara att logga in och boka aktiviteter. Avgifterna för medlemskap och aktiviteter betalas direkt med kort eller mot faktura enligt nedan. Om du inte har mejl kontaktar du vår medlemsansvarige Östen Sahlin (ÖS) som registrerar ditt medlemskap och aktivitetsanmälningar.

Om du betalar mot faktura ska alla avgifter betalas till HPU:s Bankgiro. Det går inte att betala in till HPU:s bankgiro utan att man fått faktura med OCR-nummer.

MEDLEMSAVGIFT

Alla registrerade medlemmar får vid årsskiftet en faktura på medlemsavgiften. Fakturan skickas per mejl om vi har mejladress registrerad, övriga får fakturan via vanlig post.

ANMÄLAN TILL AKTIVITETER

Du som har registrerat mejladress kan via HPU:s hemsida komma in i det digitala systemet arcMember med hjälp av din mejladress. Första gången uppmanas du att skapa ett lösenord som sedan används vid kommande inloggningar. Du ser i arcMember de uppgifter vi registrerat om dig (namn, adress). Ändra om det finns felaktigheter, och komplettera med telefonnummer. Nu kan du anmäla dig till de kurser du vill gå. Du får välja mellan direkt kortbetalning eller mot faktura.

Du som ännu ej registrerat mejladress kontaktar vår medlemsansvarige Östen Sahlin (ÖS) som registrerar dig. Sedan gör du som ovan.

Du som saknar mejl har två val: Du kan be en annan HPU-medlem att anmäla dig. Fakturan går då till anmälaren. Den andra möjligheten är att kontakta medlemsansvarige ÖS som anmäler dig. Du får sedan faktura per brev.

FAKTURERING

Om du inte betalat med kort direkt vid kursanmälan så skickas faktura per mejl, eller brev till de som ej har mejl. Fakturan ska betalas inom 15 dagar. Vid utebliven betalning skickas påminnelse. Kom ihåg att ange det OCR-nummer som står på fakturan. För de medlemmar som betalar via Bg-blankett kan det vara bekvämt att ansluta sig till Autogiro, då står det på fakturan att beloppet dras automatiskt på förfallodagen.

NÄR ANMÄLER MAN SIG?

Anmälan kan ske så snart katalogen släppts. Dagen före kursstart är sista anmälningsdag, och du kan fram till dess också avboka dig och få avgiften återbetald. Efter sista anmälningsdag kan vi inte ta emot anmälningar eller avbokningar. För alla aktiviteter finns ett högsta antal deltagare beroende på utrymme. Det är därför klokt att anmäla sig tidigt, det är ju möjligt att senare ångra sig enligt ovan. För resor och studiebesök kan anmälningsrutinerna vara annorlunda.

ÄNDRINGAR I AKTIVITETERNA

Ibland måste tider och kanske lokaler ändras. Via arcMember meddelar vi ändringar och skickar påminnelser via mejl och telefon.

HPU:s webbadress:

www.harnosandspu.info

HÖSTENS MÅNADSMÖTEN

TISDAGAR KL 13.00

▪ Tisdag 17 september, kl. 13.00

Skördetraditioner och bondepraktika

*Sara Öhman, kulturarvspedagog,
Västernorrlands Museum*

**Lokal: Sambiblioteket
Alfhild Agrellsalen plan 4**

*Förr i tiden
inrättade bonden
livet efter
årstidernas och
månens skiftningar.
Det var en naturlig
kalender för de dagliga sysslorna och
gemensamma fester. Skördetiden var en
arbetsam, men också trevlig tid på året.*

▪ Tisdag 15 oktober, kl. 13.00

Möte med Olle Adolphson

Johan Taube, vissångare och kåsör

**Lokal: Sambiblioteket
Alfhild Agrellsalen plan 4**

*Johan Taube sjunger och
berättar om Olle
Adolphson, en av våra
mest folkärliga visdiktare
och sångare. Han var en
av de viktigaste i 60- och
70-talens svenska visa.
Han har också gett ut
flera Taube-tolkningar och även tolkat dikter av
Harry Martinsson och Lars Forsell.*

▪ Tisdag 12 november, kl. 13.00

Härnösand, den forna handelsstaden

Örjan Leek, bildjournalist

**Lokal: Sambiblioteket
Alfhild Agrellsalen plan 4**

*Örjan har skapat en unik samling historiska
bilder av Härnösand. Han tar oss med på ett
varv bland butiker, biografier, hotell mm. Vi
minns Modigs, Backmans källare, Palladium,
Elmgren och torghandeln.*

*Bild:
Trädgårds-
gatan förr*

▪ Tisdag 10 december, kl. 13.00

”Fritt efter eget huvud.”

*Klas Norberg,
sångare och musiker från Härnösand,*

**Lokal: Sambiblioteket
Alfhild Agrellsalen plan 4**

*Klas från Noraström bor nu
i Härnösand. Han upp-
träder som solist och i olika
konstellationer, bl.a. den
populära Nora-trion. Hans
repertoar spänner från Bach,
via ”Elvis in memory” till
den svenska visskatten.*

NR 1

FÖRSTÅ VÄRLDEN – MÖT RADIOKORRESPONDENTENA

Föreläsare I samarbete med Teaterföreningen bjuder HPU in Sveriges Radios utrikeskorrespondenter till Härnösand.

Datum och tid Måndag den 26 augusti, kl 18:00 – 20:00

Innehåll Sveriges Radios utrikeskorrespondenter tar hem världen till dig! Detta är ett unikt tillfälle för oss att möta korrespondenter live, ett koncept som Sveriges Radio lanserade 2007.

SR:s korrespondenter ger snabb nyhetsrapportering, men också fördjupning och bakgrund. Vi får höra rösterna och möta människorna i förhoppning om att det ska göra världen lite mer begriplig.

Världen är idag sammankopplad. Digitala attacker i ett land kan få följder för valrörelsen i ett annat. Konflikter och matbrist i en region kan påverka migrationen i en hel världsdel. Politiska beslut i stormakternas huvudstäder får konsekvenser för vardagen på andra sidan klotet.

Under en rad år har Sveriges Radio satsat på utrikesbevakningen. Idag har man Nordens största utrikesredaktion med 23 anställda korrespondenter.

Detta är ett unikt tillfälle att möta, diskutera och fråga två speciellt inbjudna korrespondenter om olika världshändelser och om deras erfarenheter. Vilka som besöker just oss i Härnösand förblir en hemlighet in i det sista, då korrespondenterna ständigt är utkallade till världens alla vrår.

Avgift Ingen avgift. Icke endast för medlemmar, bjud gärna med dig någon som ännu inte är medlem i HPU.

Ingen föranmälan behövs, men kom i god tid.
Insläppet börjar kl 17:30 och det är ”Först till kvarn” som gäller.

Lokal Härnösands Teater, stora scenen

Kontaktperson Agnetha Höglund Sjölander, 070-5280854, agnethahs(at)gmail.com

NR 2

VAD HITTAR VI I SVAMPSKOGEN RUNT HÄRNÖSAND?

Föreläsare Lennart Vessberg, Naturinformation, Härnösand

Datum och tid Måndag 2 september 10:00-12:00 föreläsning
Torsdag 5 september 10:00-12:00 exkursion

Innehåll Lennart är uppvuxen i Södra Roslagen och har varit ute i svampskogen med sina föräldrar sedan han lärde sig gå.

Han har gjort inventeringar åt Länsstyrelsen, samt hållit föreläsningar, kurser och exkursioner. Han deltog i den första svampkonsulentutbildningen och blev legitimerad 1988. Lennart är även en skicklig tecknare och illustratör med naturmotiv som specialitet.

Avgift 100 kr

Lokal Måndag 2 september Sambiblioteket Olof Högbergsalen

Torsdag 5 september skogen vid Smitingen
Samling senast 9:45 på parkeringen vid Smitingen.
Medtag eget pausfika!
För samåkning samling 9:15 på parkeringen vid McDonalds

Kontaktperson Margareta Brodin, 070-2969189, k.m.brodin(at)telia.com

NR 3

ESSÄER OCH ESSÄISTIK

Föreläsare Anders Olsson, docent i engelska, Mittuniversitetet

Datum och tid Onsdagar: 11 och 25 september; 9 oktober
20 november och 4 december
Kl 09:30 - 11:30

Innehåll Anders Olssons försöker ringa in vad beteckningen essä kan stå för. Han utgår ifrån essän som försök, som något personligt, som ett fritt spel med tanken i en inte alltför strikt planerad text. Han kommer in på fyra ämnesområden: den filosofiska essän, den politiska essän, den historiska essän och den litterära essän.

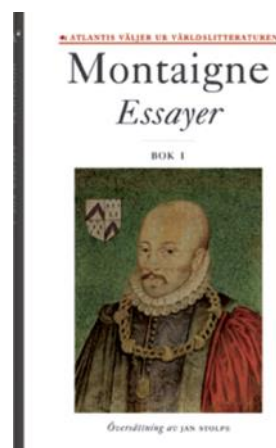
11 september. Essä och essäistik som form och innehåll.
Ett försök till distinktioner och överblick

25 september. Den filosofiska och idéhistoriska essän
Michel de Montaigne, *Essäer* (1580)
Nina Burton, *Gutenberggalaxens nova* (2016)
Sven-Erik Liedman, *I skuggan av framtiden* (1997)

9 oktober. Den politiska essän
Alexis de Tocqueville, *Om demokratin i Amerika* (1835, 1840)
Margaret Fuller, *These Sad but Glorious Days: Dispatches from Europe* 1846-1850

20 november. Den historiska essän
Herodotos, *Historia* (ca 430 f Kr)
Olaus Magnus, *Historia om de nordiska folken* (1555)
Peter Englund, *Stridens skönhet och sorg* (2008)

4 december. Den litterära essän
Frans G. Bengtsson, *Lycklig resa* (1960)
Joseph Brodsky, *Att behåga en skugga* (1986)
Elizabeth Hardwick, *Collected Essays* (2017)

Avgift 250 kr

Lokal Sambiblioteket, den 11 sept Alfhild Agrellsalen plan 4
övriga dagar Olof Högbergsalen

Kontaktperson Olle Palm, 073-8410036, ollep.hsand(at)gmail.com

NR 4

FILMMUSIK FRÅN STUMFILM TILL I DAG

Föreläsare Åke Dahlbäck, musiklärare, jazzpianist m.m.
Datum och tid Lördagar: den 14, 21 och 28 september samt 5 och 12 oktober.
Tid Kl 13:00 - 15:00

Innehåll Film – inte bara rörliga bilder utan också musik.
Vad vore en skräckfilm utan musik?
En romantisk scen utan smäktande violiner?

Åke tar upp filmmusikens historia från stumfilmtidens pianoklichéer till dagens hits, de stora filmmusikmakarna och deras knep, och hur man med enkla medel skapar stämning i filmer. Vi möter bortglömd experimentell film från 1920-talet men också teman som alla känner igen och hajar till när man hör.

Dag 1: Ringen är sluten...

Ledmotiv, från Wagner till Shore.

Dag 2: Lieder ohne Worte – Musik i tangentens riktning.

Pianon, biograforglar och fonografer.

Dag 3: Från ”Mammy till ”Shallow”.

The great amerikan songbook.

Dag 4: En Lisztig stöld.

Korngold, Herrmann och Williams.

Dag 5: Konstgjorda Svensson slår till.

Svensk filmmusik.

Avgift 250 kr

Lokal Sambiblioteket Olof Högborgsalen

Kontaktperson Anita Ljunglöf, 0703-338476, anita.ljunglof(at)gmail.com

NR 5

NÅGRA GLIMTAR FRÅN 1700-TALET'S TEATER OCH OPERA

Föreläsare Professor emeritus Willmar Sauter, Stockholm

Datum och tid Tisdag 24 september kl 13:00 -15:00

Innehåll Willmar Sauter är professor emeritus i teatervetenskap vid Stockholms universitet. Han har skrivit om svensk teater från hällristningar till dagens GPS-styrda föreställningar, däribland också boken *The Theatre of Drottningholm – Then and Now* (2014). Hans internationellt mest uppmärksammade forskning handlar om teaterpubliken och om teorier kring den teatrala händelsen.

Drottningholmsteatern är en unik teaterbyggnad från 1700-talet där det ursprungliga maskineriet fortfarande används. Med utgångspunkt från en onsdag i augusti 1786 ger Willmar oss en mångfacetterad bild av livet på teatern: repetitioner, skvaller från Kungl. Operan i

huvudstaden och Gustaf III:s egna dramatiska skrivande. Den kvällen framfördes operan Orfeus och Euridike av Gluck, och det blev en minnesvärd föreställning. Dagen avslutades med ett sprakande fyrverkeri i slottsparken! Efter Gustafs död 1792 användes teatern knappast alls fram till 1921, då den återupptäcktes av Agne Beijer, som sedan blev Sveriges första teaterprofessor.

Avgift 100 kr

Lokal Sambiblioteket Olof Högbergsalen

Kontaktperson Bengt Schibbye 070-6665210, [bengt\(at\)schibbye.se](mailto:bengt(at)schibbye.se)

NR 6 MUSIKLYSSNING

Kammarmusik – från duo till nonett

Föreläsare Peter Lyne, tonsättare

Datum 27 september; 4, 11, 18, 25 oktober; 8, 15 och 22 november

Tid Fredagar, kl. 13:00 – 15:30

Innehåll

1. Multifunktionell kammarmusik under renässansen och den tidiga barocken

2. Triosonaten och solosonaten – barockens stora Kammarmusikaliska former

3. Stråkkvartettens uppkomst under klassicismen
Musik av bl.a. Haydn och Mozart

4. Trio och kvintett under sent 1700-tal

5. Beethoven och Schubert, kammarmusikens mästare

6. Romantikens mästerverk. Musik av Mendelssohn, Schumann, Brahms och Dvorák

7. Nya trender under 1900-talet, del 1
Musik av Ravel, Debussy, Hindemith, Janáček och Stenhammar

8. Nya trender del 2
Musik av Bartók, Berg, Stravinskij, Martinu och Messiaen .

Avgift Avgiftsfri

Klassiska musiken arrangeras av Härnösands folkhögskola med HPU som samarbetspartner. **Lämna intresseanmälan till kontaktperson, helst via mail, senast den 18 september.**

Lokal Härnösands folkhögskola, Murbergsvägen 32, Røjässalen

Kontaktperson Brita Hatt, 076-8444900, brita.hatt(at)telia.com

NR 7

DEN SPRUDLANDE ÖSTERSJÖN

Föreläsare Hans Kautsky, marinbiolog

Datum och tid Tisdag 8 oktober kl 13:00 -15:00

Innehåll Hans Kautsky är marinbiolog och har varit knuten till Stockholms Universitet. Han är sommarboende i Ångermanland och har sedan 1970-talet forskat kring de grunda, vegetationsklädda bottnarnas ekologi i Östersjön. Han har utvecklat och lett den nationella miljöövervakningen av dessa bottnar i mer än 20 år.

Föredraget ger en inblick i Östersjöns vackra undervattensmiljö och dess mångfald. Även de grunda bottnarnas utveckling sedan 1940-talet beskrivs. En mycket positiv utveckling av de kustnära ekosystemen har regionalt grumlats av omfattande fiskodlingar vid Höga Kusten, vilket tillsammans med andra, aktuella problem kommer att beröras, där varken skarv eller säl får skulden.

Avgift 50 kr

Lokal Sambiblioteket Olof Högbergsalen

Kontaktperson Margareta Brodin, 070-2969189, k.m.brodin(at)telia.com

NR 8

BORDE VI TALA MER OM "DET ALLMÄNNA BÄSTA"?

Föreläsare Ulla Gudmundson, skribent och diplomat

Datum och tid Onsdag 16 oktober kl 13:00 -15:00

Om föreläsaren Ulla Gudmundson medverkar regelbundet i Svenska Dagbladet, tidskriften Axess, i Sveriges Radios kulturprogram Obs och Tankar för dagen. Hon har bl. a. varit analyschef i UD, bitr chef för Sveriges Natodelegation och Sveriges ambassadör i Vatikanen.

Innehåll Du har nog hört uttrycket "det allmänna bästa". Men förmodligen var det länge sedan. I flera decennier har begreppet varit utmönstrat ur det offentliga samtalet. Varför har det varit så?

Nu märks tecken på att idén om ett "allmänt bästa" är på väg tillbaka i debatten. Vad kan skälen vara till det? Hur har det historiskt sett ut, hur har idén om "det allmänna bästa" uppstått, hur har den brukats och missbrukats?

Strider inte idén om ett "allmänt bästa" mot frihet för den enskilda individen att bestämma över sitt liv, mot mänskliga rättigheter?

Eller är det tvärtom? Hänger krisen för demokratin, den växande populismen, kanske till och med klimathotet, i själva verket ihop med att vi slutat tala om "det allmänna bästa"?

Är det rent av det vi borde göra, tala om det "allmänna bästa"?

Avgift 100 kr

Lokal Sambiblioteket Alfhild Agrellsalen, plan 4

Kontaktperson Agnetha Höglund Sjölander, 070-5280854, agnethahs(at)gmail.com

NR 9
KLOKSKAP OCH FOLKLIG LÄKEKONST
– skrock och fakta från förr

Föreläsare Maria Nordlund, kulturarvspedagog vid Västernorrlands museum

Datum och tid Tisdag 22 oktober kl 13:00 -15:00

Innehåll Maria arbetar på Läns museet som museipedagog med uppdrag att förmedla länets kulturarv till barn och vuxna.

Välkommen till en stunds lättsam sjukvårdsupplysning från förr!
Under föreläsningen får du höra om äldre tiders läkekonst och lära dig allehanda tips och råd gällande sjukdomar och hälsa, men också hur du förebygger ohälsa. Med dagens långa vårdköer kan det vara bra att ha lite klokskap med sig i bagaget, vare sig det är skrock eller inte!

Avgift 50 kr

Lokal Sambiblioteket Olof Högbergsalen

Kontaktperson Anita Ljunglöf, 0703-338476, [anita.ljunglof\(at\)gmail.com](mailto:anita.ljunglof(at)gmail.com)

NR 10

DEN POPULISTISKA VÅGEN I EUROPA OCH USA

Föreläsare Erik Åsard, professor emeritus i nordamerikastudier

Datum och tid Torsdagen den 24 oktober, kl 13.00 – 15.00

Innehåll Erik Åsard är hemvärdare, född och uppvuxen i Härnösand. Han är professor emeritus i nordamerikastudier med inriktning mot statskunskap och är en av landets främsta USA-kännare .
(Foto: Frank Watson)

Åsard var under 25 år föreståndare för Svenska Institutet för Nordamerikastudier (SINAS) vid engelska institutionen, Uppsala universitet, och skrev under den perioden närmare ett 20-tal böcker på egen hand eller tillsammans med andra. Tre av dem gavs ut på Historiska Media – *Konspirationsteorierna och verkligheten* (2015), *Hillary Rodham Clinton* (2008) och *Den sårbara supermakten* (2010). För de två senare böckerna fick han 2011 Disapriset för att ha ”förmedlat nya insikter om samhället i USA och problematiserat den gängse uppfattningen om landet”.

Han medverkar vidare regelbundet med analyser och kommentarer i radio och tv, samt i tidningar som Dagens Nyheter och Svenska Dagbladet. Tillsammans med forskarna Dag Blanck och Frida Stranne skriver han regelbundet på bloggen Amerikaanalys.se.

Erik Åsard är under hösten högaktuell med sin senaste bok *Hotet mot demokratin. Högerpopulismens återkomst i Europa och USA*.

Avgift 100 kr

Lokal Sambiblioteket Alfhild Agrellsalen, plan 4

Kontaktperson Bengt Schibbye 070-6665210, [bengt\(at\)schibbye.se](mailto:bengt(at)schibbye.se)

NR 11

DEN LIVSVIKTIGA SÖMNINGEN

Föreläsare Med dr, sömnspecialist Marianne Ors, Skånes universitetssjukhus

Datum och tid Onsdag 30 oktober 2019 kl 12:30 – 14:30 OBS tiden!

Om föreläsaren Om föreläsaren: Marianne Ors är ansvarig för sömnsektionen vid Neurofysiologiska kliniken på Skånes universitetssjukhus. Hon har under många år arbetat med utredningar av människor som lider av olika sömnproblem. Hennes egen forskning handlar om de processer i hjärnan som ligger bakom vår förståelse av tal och språk.

Innehåll Att sova dåligt har blivit ett vanligt problem idag. Artiklar med tips om hur man snabbt botar sina sömnproblem har blivit lika vanliga som förslag på undergörande bantningskurer.

I föredraget utlovas inga snabbfixar. I föredraget får ni veta vad man idag vetenskapligt känner till om hur vår sömn fungerar i olika åldrar, om de vanligaste sömnproblemen, och inte minst hur man på olika sätt kan förbättra sin sömn.

Mest intressant för alla blir det om ni ställer frågor under föreläsningen!

Avgift 100 kr

Lokal Sambiblioteket Alfhild Agrellsalen, plan 4

Kontaktperson Bengt Schibbye 070-6665210, [bengt\(at\)schibbye.se](mailto:bengt(at)schibbye.se)

NR 12

HUR KAN ETT FRAMTIDA HÅLLBART SAMHÄLLE SE UT?

Föreläsare Pernilla Hagbert, forskare vid KTH.

Datum och tid Tisdag 1 oktober 2019 kl 13:00 – 15:00

Om föreläsaren Pernilla är doktor i arkitektur, med inriktning mot en hållbar byggd miljö. Hon jobbar som forskare vid avdelningen för Urbana och Regionala Studier på KTH och har varit del av projektet "Bortom BNP-tillväxt: scenarier för hållbart samhällsbyggande", där hon utforskat samhällsbyggnadssektorns roll och planeringens förutsättningar för radikal omställning.

Innehåll Vårt samhälle står inför en omvandling av historiska mått för att närma oss ett säkert och rättvist handlingsutrymme inom planetens gränser.

Forskningsprogrammet "Bortom BNP-tillväxt: Scenarier för hållbart samhällsbyggande" har undersökt förutsättningarna för att planera för en hållbar framtid, som inte behöver bygga på nuvarande ekonomiska logik.

Fyra scenarier för en hållbar framtid i Sverige 2050 har tagits fram, vilka alla innebär stora samhällsförändringar. Scenarierna fungerar som verktyg för diskussion och utmanar tankar om vad som är möjligt och vilka förändringar som kan och bör genomföras, inklusive förutsättningarna för policy, samhällsplanering och former för produktion och konsumtion. Pernilla Hagbert från KTH kommer att presentera scenarierna och ge en sammanfattning av slutsatserna från projektet.

Avgift 50 kr

Lokal Sambiblioteket Olof Högbergsalen

Kontaktperson KG Karlsson, 070-207 53 38, periastron(at)telia.com

NR 13

ETT SURROGATBARN FRÅN HÄRNÖSAND

Föreläsare   Margareta Burman, författare och fd lektor i svenska och historia i Umeå

Datum och tid   Tisdag 5 november kl 13:00 – 15:00

Om föreläsaren   Margareta föddes som surrogatbarn i Härnösand. Hon växte upp i trakterna av Örnsköldsvik, där hon också tog studenten.

Bilderna visar Margareta i dag och för c:a 80 år sedan tillsammans med en kusin.

Innehåll   Hon kommer att berätta om de två första delarna av sina memoarer: *Min beskärda del* och *Av fröjd och smärta*.

Detta är en historia som vill påminna om livet på 30-, 40- och 50-talen och om de villkor, den samhällssyn och de värderingar, som rådde då.

Det som gör skildringen särskilt aktuell är den intensiva debatten om huruvida surrogatmödraskap ska legaliseras i vårt land eller inte.

Margareta berättar också om hur det var att gå på college i USA i slutet av 50-talet. Även där har förändringarna varit omvälvande.

Båda hennes böcker går att köpa i samband med föreläsningen.

Avgift   50 kr

Lokal   Sambiblioteket Olof Högborgsalen

Kontaktperson   Kerstin Holmsten 070-3981814, tetta_eriksson(at)hotmail.com

NR 14

TRE DECENNIER SOM FORMADE VÄLFÄRDSLANDET SVERIGE

Föreläsare	Kerstin Thörn, pensionerad universitetslektor i idéhistoria, Umeå universitet.
Datum	Torsdag 7, tisdag 12 och torsdag 21 november
Tid	Kl 10:00 – 12:00
Innehåll	<p>Dag 1: Under 1950-talet expanderar staten sitt ansvar för medborgarna. Reformen genomförs, bland annat av sjukförsäkring och pensionssystem. Kalla kriget skapar spänningar, och kamp mot svenskt atomvapen pågår. USA influerar ungdomskultur och livsstil. Den inhemska arkitekturen och formgivningen firar triumfer. Könrollsdebatten tar fart. När Alva Myrdal debatterar kvinnans två roller.</p> <p>Dag 2: 1960-talet för med sig grundläggande reformer av bland annat skolsystemet, med grundskolans införande. Miljonprogrammet verkställs för att höja bostadsstandarden. Politiska mord ute i världen skapar oro. I Sverige protesterar den unga generationen mot USA:s krig i Vietnam. Nya preventivmedel och en liberalisering av synen på sexualitet präglar tiden. Grupp 8 bildas för att föra fram krav på jämställdhet och frihet för kvinnan att välja sitt liv.</p> <p>Dag 3: Under 1970-talet genomförs, trots begynnande ekonomisk stagnation, viktiga reformer som utbyggd föräldraförsäkring och rätten till fri abort. Vietnamkriget avslutas, Pol Pot härjar i Kambodja. Kärnkraftsfrågan skapar politisk turbulens. Den radikala ungdomskulturen skapar en vital musikscen. Floder av böcker belyser relationen mellan män och kvinnor.</p>
Avgift	150 kr
Lokal	Sambiblioteket Alfild Agrellsalen plan 4
Kontaktperson	Anita Ljunglöf, 0703-338476, anita.ljunglof(at)gmail.com

NR 15

HUR STÅR DET TILL MED DEMOKRATIN I VÄRLDEN?

Föreläsare Joakim Molander, chef för verksamhetsplanering och resultatuppföljning på International IDEA.

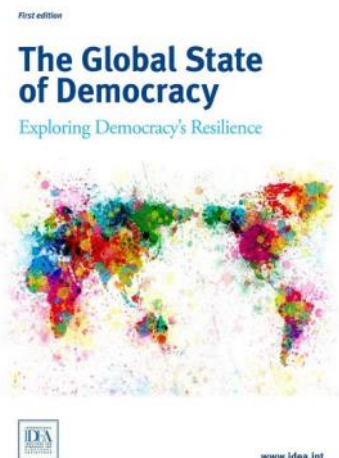

Datum och tid Tisdag 26 november kl 13:00 – 15:00

Om föreläsaren Joakim Molander har en bakgrund som forskare i politisk filosofi och arbetar för den mellanstatliga tankesmedjan International IDEA, som har huvudkontor i Stockholm. Han har tidigare varit utvärderingschef på Sida och har, under sju år som utlandsstationerad på svenska ambassader, arbetat med bistånd och demokratiutveckling i Bosnien och Hercegovina, Rwanda och Burundi.

Innehåll I media kan det framstå som om demokratin som styrelseskick är allvarligt hotad av auktoritära och populistiska krafter. Larmrapporter kommer från länder som Brasilien, Turkiet, Ryssland, Polen, Ungern och Tanzania. Högerpopulistisk och antidemokratisk politik och retorik har stora framgångar i både USA och Europa. Är det så illa som det framstår? Kanske inte riktigt. Enligt tankesmedjan International IDEA:s demokratiindex, som bygger på gedigen forskning, är bilden mer mångfacetterad. Joakim berättar om hur man kan mäta demokratiutveckling med vetenskapliga metoder, och redovisar de senaste uppgifterna om hur det står till med demokratin i världen enligt IDEA:s Global State of Democracy-index.

Avgift 50 kr

Lokal Sambiblioteket Olof Högbergsalen

Kontaktperson KG Karlsson, 070-207 53 38, periastron(at)telia.com

NR 16

FORSKNING OCH FRAMSTEG I KAMPEN MOT ANTIBIOTIKARESISTENS OCH CANCER

Föreläsare Fil. Dr Erik Chorell, Umeå

Datum och tid Tisdag 3 december kl 13:00 -15:00

Om föreläsaren Erik Chorell är uppvuxen i Härnösand. Han forskar numera vid Umeå Universitet och arbetar med grundforskning kring nya läkemedel mot bland annat bakteriesjukdomar och cancer. Genom forskningsanslag och stipendier som inte är så styrda, bland annat Gunnar Öquist fellowship, har han fått möjlighet att bygga upp en egen forskargrupp inom kemisk biologi. Han undervisar också, bland annat i läkemedelskemi.

Innehåll Människan är helt beroende av bakterier, samtidigt som en del av dem är farliga för oss. Behandlingar med antibiotika har varit framgångsrika, men de har flera oönskade effekter: dels är bakterierna duktiga på att utveckla resistens mot läkemedlen, dels slår medicinerna ut även de nyttiga bakterierna. Kan vi utveckla nya former av mediciner som enbart slår mot de skadliga bakterierna – utan att de utvecklar resistens?

Cancer är ett samlingsnamn för många olika typer av sjukdomar. Nya läkemedel har forskats fram så att vi idag kan behandla många typer av cancer – men inte alla. Nya tankar och strategier krävs därför för att fylla luckorna där traditionella metoder misslyckats.

Erik kommer också att ge en mer generell bild av hur läkemedelsutveckling går till.

Avgift 100 kr

Lokal Sambiblioteket Olof Högbergsalen

Kontaktperson Bengt Schibbye 070-6665210, [bengt\(at\)schibbye.se](mailto:bengt(at)schibbye.se)

HPU:s STYRELSE FRAM TILL ÅRSMÖTET 2020

Ordförande	Östen Sahlin, 070-624 15 07	osten.sahlin(at)home.se
Vice ordf.	Agnetha Höglund Sjölander, 070-528 08 54	agnethahs(at)gmail.com
Sekreterare	Vakant	
Kassör	Bengt Pettersson, 070-666 01 80	bengt.stigsjo(at)yahoo.com
Program- kommitté	Samordnare: Agnetha Höglund Sjölander, 070-528 08 54	agnethahs(at)gmail.com
	Ledamöter: Bengt Schibbye, 070-666 52 10	bengt(at)schibbye.se
	Anita Ljunglöf, 070-3338476	anita.ljunglof(at)gmail.com
	Kerstin Holmsten, 070-3981814	tetta_eriksson(at)hotmail.com
	Brita Hatt, 070-5850136	brita.hatt(at)telia.com
	Margareta Brodin, 070-2969189	k.m.brodin(at)telia.com
	Olle Palm, 073-8410036	ollep.hsand(at)gmail.com
Revisorer	Seved Granberg, 070-646 54 31	seved.granberg(at)mbox301.swipnet.se
	Sven-Arne Staflund, 070-536 14 73	sastaflund(at)gmail.com
Revisors- suppleant	Jan Nilsson, 070-369 49 08	jan.h.nilsson(at)telia.com
Heders- ledamöter	Adam Gönczi Gunnar Nelvig Inga-Lisa Sundqvist	Inger Axelson Jan Nilsson

ALLMÄN INFORMATION FRÅN STYRELSEN

Får man delta i HPU:s aktiviteter utan att vara medlem?

Nej. Man måste ha betalat medlemsavgiften för att få delta i HPU:s aktiviteter. Medlemmar i andra senioruniversitet kan delta i HPU:s aktiviteter, enligt nedan.

Kan jag gå på program i grannstädernas senioruniversitet?

HPU samarbetar med senioruniversiteten i Sollefteå (SIS), Sundsvall (SUS) samt Örnsköldsvik (ÖSU). HPU-medlemmar är därför välkomna att bevista deras program efter anmälan och mot erläggande av avgift för programmet. Omvänt gäller att medlemmar i SIS, SUS och ÖSU är välkomna till HPU:s utbud på samma villkor.

Hur gör jag om jag missat anmälningstiden?

Om du inte anmält dig i tid kan du alltid höra av dig till kontaktpersonen. Det finns också en möjlighet att, i mån av plats, betala vid entrén med jämna pengar eller swish.

Hur får jag reda på förändringar som skett efter katalogens tryckning?

Ändring av tider och lokaler kan förekomma och då får du, om du anmält dig, via e-post ett meddelande om detta. Det kan även av utrymmesskal bli anmälningsstopp före sista anmälningsdatum för vissa populära program.

Alla förändringar i utbudet meddelas på HPU:s hemsida, www.harnosandspu.info eller i den på hemsidan befintliga Webbkatalogen.

Lathund för användning av medlemsregistret

För att du som medlem på bästa sätt ska kunna använda medlemsregistret har vi gjort denna lathund. Läs också på sidan 3 i katalogen för tips.

På bilden ser du ett urklipp från vår hemsida. Se längst ner för webbadressen.

Under rubriken Medlem hittar du tre länkar (underrubriker).

- **Min sida för medlemmar**

Där kan du som medlem se vilka uppgifter vi har om dig. Det är uppgifter som du själv lämnat. Där kan du ändra dessa uppgifter, om du t.ex. bytt adress. Det är mycket viktigt att du gör det, så att all information och fakturor når dig. Där kan du också skapa ditt lösenord för att komma in.

- **Våra föreläsningar**

Där kan du se en lista på alla våra föreläsningar och också kunna anmäla dig. Du kan också anmäla andra medlemmar, som önskar din hjälp till det.

- **Bli medlem**

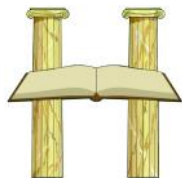
Nya medlemmar kan här anmäla sig och lämna sina personuppgifter.

Det här fungerar endast för dem som har lämnat sina e-postadresser.

Har du inte lämnat din e-postadress eller saknar e-post eller dator, kan du kontakta Östen Sahlin för hjälp.

Telefonnummer 070-624 15 07 eller e-post till osten.sahlin@home.se

HÄRNÖSANDS PENSIONÄRSUNIVERSITET

I samarbete med

